

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Uprava elektroničkih komunikacija i pošte

Krešo Antonović

Ravnatelj

M I P R O 2011 – Opatija, 26. svibnja 2011.

SADRŽAJ

- ❖ Uvod
- ❖ Važeći regulatorni okvir EU
- ❖ Pregled revidiranog regulatornog okvira EU
- ❖ Pregled izmjena i dopuna
Zakona o elektroničkim komunikacijama

Važeći regulatorni okvir EU iz 2002. godine

Okvirna
direktiva
(2002/21/EZ)

Direktiva o pristupu
(2002/19/EZ)

Direktiva o ovlaštenjima
(2002/20/EZ)

Direktiva o univerzalnim
uslugama (2002/22/EZ)

Direktiva o privatnosti i elek.
komunikacijama (2002/58/EZ)

Uredba o izdvojenom pristupu
lokalnoj petlji (2887/2000/EZ)

Direktiva o natjecanju
na tržištima el. kom.
mreža i usluga
(2002/77/EZ)

Odluka o radio-
frekvenčijskom
spektru
(676/2002/EZ)

Direktiva o
zadržavanju
podataka
(2006/24/EZ)

Pregled revidiranog regulatornog okvira EU

- ❖ **25. svibnja 2011.** – krajnji rok u kojem zemlje članice EU moraju transponirati odredbe revidiranoga regulatornog okvira EU u nacionalno zakonodavstvo

Direktiva o boljoj
regulaciji
(*Better Regulation
Directive*)
(2009/140/EC)

Uredba o BEREC-u
(*BEREC Regulation*)
(No 1211/2009)

Direktiva o pravima
građana
(*Citizens' Rights
Directive*)
(2009/136/EC)

Pregled revidiranog regulatornog okvira EU

❖ Direktiva o pravima građana (2009/136/EZ)

Direktiva 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjenama i dopunama Direktive **2002/22/EZ** o univerzalnim uslugama i pravima korisnika u vezi s električkim komunikacijskim mrežama i uslugama, Direktive **2002/58/EZ** o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u sektoru električkih komunikacija i Uredbe (EZ) br. **2006/2004** o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za primjenu propisa o zaštiti potrošača

❖ Direktiva o boljoj regulaciji (2009/140/EZ)

Direktiva 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjenama i dopunama Direktiva **2002/21/EZ** o zajedničkom regulatornom okviru za električke komunikacijske mreže i usluge, **2002/19/EZ** o pristupu i međupovezivanju električkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme, te **2002/20/EZ** o ovlaštenjima na području električkih komunikacijskih mreža i usluga

❖ Uredba (EZ) br. **1211/2009** Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju Tijela europskih regulatora u električkim komunikacijama (BEREC) i Ureda

Temeljna pitanja koja se uređuju ZID ZEK-om

- ❖ dodatno jačanje neovisnosti, samostalnosti i učinkovitosti nacionalnoga regulatornog tijela – Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) u obavljanju njezinih regulatornih i drugih zadaća
- ❖ jačanje mehanizama kojima se dodatno osigurava zaštita prava korisnika el. kom. usluga, uključujući i osobe s invaliditetom, s posebnim naglaskom na razdoblje trajanja pretplatničkih ugovora, opće uvjete poslovanja operatora i djelotvornije rješavanje sporova između krajnjih korisnika usluga i operatora el. komunikacija
- ❖ unaprjeđenje postupaka analize tržišta, kao temelja za regulaciju mjerodavnih tržišta u elektroničkim komunikacijama, uključujući i uvođenje nove regulatorne obveze funkcionalnog razdvajanja vertikalno integriranih operatora
- ❖ dodatno unaprjeđenje i jačanje mehanizama za upravljanje el. kom. infrastrukturom, u cilju poticanja dalnjih ulaganja u njezinu izgradnju i razvoj te omogućivanja otvorenog pristupa internetu za sve građane

Temeljna pitanja koja se uređuju ZID ZEK-om

- ❖ poboljšanje djelotvornosti i transparentnosti postupaka planiranja i upravljanja RF spektrom, uključujući i pojednostavljenje postupaka izdavanja dozvola za uporabu RF spektra na temelju zahtjeva, javnog poziva, javnog natječaja i javne dražbe, kao i uređenje prijenosa i davanja u najam RF spektra, a u cilju prevladavanja digitalnog jaza
- ❖ jačanje mehanizama za zaštitu sigurnosti i cjelovitosti el. kom. i usluga, osobito u slučaju povrede osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama
- ❖ djelotvorniji inspekcijski nadzor na tržištu el. kom. mreža i usluga, koji se iz djelokruga središnjeg tijela državne uprave prebacuje u nadležnost nacionalnoga regulatornog tijela
- ❖ usklađivanje postupovnih odredaba Zakona o elektroničkim komunikacijama s odredbama Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09.)
- ❖ dodatne poboljšice koje proizlaze iz dosadašnjih iskustava u primjeni Zakona o elektroničkim komunikacijama

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

I. Opće odredbe

- ❖ usklađivanje i dopuna zakonskih pojmove i njihovih definicija s revidiranim regulatornim okvirom EU iz 2009. godine (npr. tijela kao što su BEREC i ENISA, zatim pojmovi: operator usluga s posebnom tarifom, povezana oprema, povezane usluge, povreda osobnih podataka, prekogranična tržišta, štetna smetnja, usluga s posebnom tarifom i dr.)
- ❖ prijenos ovlasti obavljanja inspekcijskog nadzora s MMPI-a na Agenciju
- ❖ izmjena i dopuna regulatornih načela i ciljeva koje primjenjuje Agencija, u skladu s izmjenama i dopunama Okvirne direktive
- ❖ dopuna odredbe o mehanizmu suradnje Agencije s tijelom nadležnim za zaštitu osobnih podataka (AZOP)

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. **Hrvatska agencija za poštu i električne komunikacije**
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Električna komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Električne komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost električnih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

II. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije

- ❖ **jačanje neovisnosti Agencije** – zabrana Agenciji da traži ili prima upute od bilo kojega drugog tijela (izmjene Okvirne direktive)
- ❖ **novi poslovi u nadležnosti Agencije** – nadzor usklađenosti poslovanja operatora sa zakonskim odredbama o sigurnosti i cjelovitosti el.kom. mreža i usluga te zaštiti osobnih podataka, suradnja s BEREC-om, vođenje baze podataka el.kom. infrastrukture i druge povezane opreme, kao i baze brojevnog i adresnog prostora (izmjene Okvirne direktive)
- ❖ **javnost rada Agencije** – na internetskoj stranici Agencije objavljaju se svi akti i podaci, a u “Narodnim novinama” objavljaju se podzakonski propisi koje donosi Vijeće Agencije, Statut, godišnji finansijski plan, završni račun, godišnji program rada, godišnje izvješće o radu Agencije i odluke od znatnijeg utjecaja na mjerodavno tržište
- ❖ rok za podnošenje godišnjeg izvješća Agencije ⇒ produljuje se do **kraja lipnja** za prethodnu godinu

II. Hrvatska agencija za poštu i električne komunikacije

- ❖ **sredstva za obavljanje poslova Agencije** – višak prikupljenih sredstava u odnosu na ostvarenje godišnjega finansijskog plana Agencija može uporabiti u svrhu razvoja električnih komunikacija i poštanskih usluga, u skladu sa strategijama i provedbenim planovima Vlade RH, poštujući pravila o državnim potporama
- ❖ **prikupljanje podataka i zaštita tajnosti podataka** – ako podaci i dokumentacija koja se dostavlja Agenciji sadrže poslovnu tajnu, mora se označiti koji se podatak smatra poslovnom tajnom, uz valjano obrazloženje, te obvezno dostaviti i primjerak dokumentacije koja ne sadrži poslovnu tajnu

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
- 3. Postupak donošenja odluka i drugih akata**
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

III. Postupak donošenja odluka i drugih akata

- ❖ **odlučivanje u poslovima Agencije** – Vijeće Agencije rješava o **žalbama** protiv rješenja inspektora elektroničkih komunikacija
- ❖ **donošenje i izvršenje odluka Agencije** ⇒ izvršeno usklađenje sa Zakonom o općem upravnom postupku
- ❖ **rješavanje prekograničnih sporova** – Agencija se može savjetovati ili zatražiti mišljenje BEREC-a o odgovarajućim mjerama koje bi trebalo poduzeti u svrhu rješavanja spora, te mora uvažavati mjerodavnu pravnu stečevinu EU (primjena odgođena do dana pristupanja RH Europskoj uniji)
- ❖ **postupak javne rasprave** ⇒ u trajanju **od 15 do 60 dana**, a po završetku javne rasprave Agencija objavljuje sva zaprimljena mišljenja, primjedbe i prijedloge, te može odrediti i dodatni rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati na zaprimljena mišljenja, primjedbe i prijedloge

III. Postupak donošenja odluka i drugih akata

❖ obvezan postupak javne rasprave:

- ❖ mjere od znatnijeg utjecaja na mjerodavno tržište
- ❖ provedbeni propisi Agencije (pravilnici)
- ❖ Pravilnik o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekveničkog spektra, koji donosi ministar
- ❖ financijski plan i godišnji program rada Agencije
- ❖ Plan adresiranja i Plan numeriranja
- ❖ Tablica namjene radiofrekveničkog spektra i planovi dodjele radijskih frekvenciјa
- ❖ postupak usklađivanja s EK, BEREC-om i drugim NRA u EU u donošenju odluka kako bi se osigurala usklađena primjena pravne stečevine EU
- ❖ utvrđivanje prikladnosti i kakvoće univerzalnih usluga te provjera zainteresiranosti operatora za pružanje tih usluga

III. Postupak donošenja odluka i drugih akata

- ❖ **obvezan postupak javne rasprave – nastavak:**
  - ❖ postupak analize mjerodavnih tržišta
  - ❖ određivanje, ukidanje ili izmjena regulatornih obveza SMP operatorima
  - ❖ provjera načina upravljanja radiofrekveničkim spektrom
  - ❖ provjera ograničenja uporabe radiofrekveničkog spektra u izdanim dozvolama
  - ❖ izmjena uvjeta uporabe i produljenje dozvola za uporabu radiofrekveničkog spektra
  - ❖ donošenje izmjena i dopuna svih navedenih akata
- ❖ **postupak usklađivanja u donošenju odluka** – usklađivanje s EK, BEREC-om i drugim NRA u EU u donošenju odluka koje bi mogle utjecati na trgovinu između država članica EU (primjena odgođena do dana pristupanja RH Europskoj uniji)

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. **Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema**
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

IV. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema

---

- ❖ **Gradnja, korištenje i održavanje el.kom. mreže, el.kom. infrastrukture (EKI) i druge povezane opreme:**
  - ❖ obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPS) da u svojim dokumentima prostornog uređenja planiraju EKI, što osobito obuhvaća samostojeće antenske stupove, tornjeve i kabelsku kanalizaciju, na način kojim se ne ograničuje razvoj el.kom. mreže i EKI
  - ❖ **prethodna suglasnost Agencije u postupku donošenja dokumenata prostornog uređenja** ⇒ ako JLPS svojim dokumentom prostornog uređenja ne uredi mogućnost gradnje EKI i druge povezane opreme u roku određenom posebnim propisom, odluku o tome, na prijedlog ministra, donosi Vlada RH
  - ❖ operatori javno dostupne telefonske usluge moraju u izvanrednim i kriznim situacijama (čl. 25. st. 7. ZEK-a) osigurati neprekinuti pristup brojevima hitnih služba

IV. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema

---

- ❖ izmjena definicije **prava puta** (eng. *rights of way*) ⇒ pravo pristupa, postavljanja, korištenja, popravljanja i održavanja el.kom. mreže i el.kom. infrastrukture (EKI) i druge povezane opreme, što obuhvaća i kabelsku kanalizaciju, kao i druga s tim povezana prava koja čine teret na nekretnini na kojoj je izgrađena EKI i druga povezana oprema
- ❖ **stjecanje prava puta** ⇒ pravna ili fizička osoba, koja ne ostvaruje prava infrastrukturnog operatora na temelju kojeg stvarnog prava, ili na temelju drugog pravnog odnosa s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine, može steći pravo puta na općem dobru i na nekretninama drugih osoba ako je na tim nekretninama ili općem dobru izgradila el.kom. mrežu ili EKI, uz ispunjavanje jednog od sljedećih uvjeta:
  - ❖ posjedovanje građevinske dozvole izdane na svoje ime ili na ime svojih univerzalnih ili pojedinačnih pravnih prednika
  - ❖ korištenje EKI bez spora s upraviteljem općeg dobra ili vlasnikom nekretnine na kojoj je izgrađena ta infrastruktura.

IV. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema

---

- ❖ za pojedinu EKI izgrađenu na općem dobru ili na nekretninama drugih osoba Agencija može izdati **samo jednu potvrdu o pravu puta**
- ❖ **plaćanje naknade** upravitelju općeg dobra ili vlasniku nekretnine za pravo puta ⇒ obveza infrastrukturnog operatora
- ❖ omogućivanje ostvarivanja prava puta ⇒ obveza upravitelja općeg dobra ili vlasnika nekretnine
- ❖ upravitelj općeg dobra ili vlasnik nekretnine može od Agencije tražiti utvrđivanje infrastrukturnog operatora za EKI koja je izgrađena na općem dobru ili na nekretninama drugih osoba, te utvrđivanje visine naknade za pravo puta
- ❖ **visina naknade za pravo puta** ⇒ mora predstavljati pravičan razmjer između prava vlasnika nekretnina i interesa operatora el.kom. usluga te javnog interesa za razvoj tržišta elektroničkih komunikacija

IV. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema

---

- ❖ **zajedničko korištenje el.kom. infrastrukture i druge povezane opreme** – operator korisnik ne može se koristiti EKI i drugom povezanom opremom bez sklopljenog ugovora s infrastrukturnim operatorom
- ❖ **odluka Agencije o obveznom pristupu i zajedničkom korištenju infrastrukture** ⇒ prije donošenja odluke Agencija se može savjetovati s nadležnim tijelima JLPS, a odluka se mora temeljiti na načelima objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i razmjernosti
- ❖ brisane su odredbe o obvezi infrastrukturnog operatora da u slučaju ograničene raspoloživosti slobodnog prostora mora raspisati javni natječaj za davanje pristupa i zajedničko korištenje EKI i druge povezane opreme (nije bilo primjene u praksi)

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
- 5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge**
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

V. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge

- ❖ **uvjeti općeg ovlaštenja** – u definiciji je precizirano da su ti uvjeti utvrđeni ZEK-om i pravilnicima donesenim na temelju ZEK-a
- ❖ **ovlast Agencije** ⇒ nadzor i provjera usklađenosti djelatnosti operatora s uvjetima iz općeg ovlaštenja ⇒ zabrana obavljanja pojedinačnih ili povezanih el.kom. usluga do uklanjanja nepravilnosti, ako bi nastavak obavljanja tih usluga mogao dovesti do znatnijeg negativnog učinka na tržišno natjecanje, nakon provedenog postupka, ili iznimno, donošenje privremenog rješenja kojim se operatoru nalaže uklanjanje utvrđenih nepravilnosti ili zabranjuje obavljanje pojedinačnih ili povezanih el.kom. usluga u roku od **3 mjeseca** (moguće produljenje na još 3 mjeseca)
- ❖ **pravilnik o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti el. komunikacija:**
  - ❖ obveza operatora da objavljaju najnovije i usporedive podatke o mjerama koje su poduzeli za osiguravanje jednakog pristupa javno dostupnim el.kom. uslugama **za osobe s invaliditetom**
  - ❖ mogućnost propisivanja temeljnih zahtjeva za **pokazatelje kakvoće usluge**, uz obvezu njihove prethodne dostave EK i BEREC-u

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
- 6. Univerzalne usluge**
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

VI. Univerzalne usluge

- ❖ **opseg univerzalnih usluga** ⇒ izmjene kao posljedica izmjena Direktive o univerzalnim uslugama
- ❖ **provjera načina i kakvoće pružanja univerzalnih usluga** ⇒ Agencija mora omogućiti svim zainteresiranim stranama sudjelovanje u postupku ⇒ ako se pojedina usluga ne pruža na odgovarajući način, donošenje odluke kojom se određuje jednog ili više operatora univerzalnih usluga (USO operatora), pri čemu barem jedan operator mora pružati javno dostupnu telefonsku uslugu na nepokretnoj lokaciji
- ❖ **Pravilnik o univerzalnim uslugama** ⇒ pobliži uvjeti i postupak određivanja USO operatora na temelju javnog natječaja
- ❖ obveza izvješćivanja EK o određivanju i promjeni USO operatora
- ❖ USO operatori moraju pravodobno obavijestiti Agenciju o namjeri izdvajanja svoje pristupne mreže u zasebnu pravnu osobu uz promjenu vlasničke strukture ⇒ Agencija može odrediti, izmijeniti ili ukinuti određene obvezе koje proizlaze iz obvezе pružanja univerzalnih usluga
- ❖ **nadoknada troškova pružanja univerzalnih usluga** ⇒ ne može tražiti USO operator koji ima **više od 70% udjela** u ukupnom prihodu ostvarenom na tržištu tih usluga

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
- 7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga**
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

VII. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga

- ❖ preplatnički ugovor i opći uvjeti poslovanja moraju biti pisani jednostavnim jezikom, razumljivim prosječnom korisniku usluga
- ❖ obvezno trajanje preplatničkog ugovora ne može biti dulje od **2 godine**, pri čemu **operatori moraju nuditi i preplatničke ugovore u trajanju od jedne godine**
- ❖ pravo pretplatnika na raskid ugovora bez podmirivanja ugovornih obveza ako operator nije u mogućnosti ispuniti ugovornu obvezu
- ❖ zabrana uvjetovanja sklapanja preplatničkog ugovora sklapanjem ugovora za koju drugu uslugu ili kupnjom terminalne opreme
- ❖ propisivanje obveznog sadržaja općih uvjeta poslovanja i cjenika usluga (izmjena Direktive o univerzalnim uslugama)
- ❖ **izmjene općih uvjeta i cjenika usluga** ⇒ obavijest krajnjem korisniku usluga najkasnije istodobno s objavom tih izmjena u najmanjem jednom dnevnom listu i na internetskim stranicama operatora
- ❖ pravilnikom iz čl. 34. ZEK-a može se propisati oblik i sadržaj obavijesti o namjeravanim izmjenama općih uvjeta i cjenika usluga
- ❖ posebne obveze operatora prema **korisnicima usluga s invaliditetom**

VII. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga

- ❖ obveza operatora da objavješću korisnike svojih usluga o podacima od javnog interesa koje su dostavila nadležna javnopravna tijela
- ❖ omogućivanje korisnicima usluga odabira najnižih troškova korištenja usluga ⇒ operatori moraju osigurati **jedinstveno informacijsko središte** putem kojeg korisnici usluga mogu zatražiti podatke o cijenama usluga, paketima usluga i drugim dodatnim uslugama
- ❖ obračun troškova, uvid i kontrola troškova za sve **krajnje korisnike usluga** (a ne samo za pretplatnike, kao do sada)
- ❖ podroban ispis računa ⇒ na zahtjev pretplatnika, a korisnicima unaprijed plaćenih usluga u slučaju podnošenja prigovora
- ❖ na zahtjev krajnjih korisnika usluga ⇒ besplatna zabrana odlaznih javnih komunikacijskih usluga, zabrana određenih vrsta odlaznih poziva i **zabrana slanja i/ili primanja SMS i MMS poruka**
- ❖ **odredbe o imeniku pretplatnika** ⇒ mogućnost **krajnjim korisnicima usluga** (a ne samo pretplatnicima) da budu uvršteni u javni imenik

VII. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga

- ❖ usluge s posebnom tarifom (VAS):
  - ❖ zaštita korisnika usluga i mjere za sprječavanje stvaranja neočekivano visokih računa za krajnjeg korisnika usluga ⇒ **odgovornost operatora usluga s posebnom tarifom**
  - ❖ rješavanje prigovora korisnika usluga u vezi s uslugama s posebnom tarifom ⇒ **odgovornost operatora javnih komunikacijskih usluga**
- ❖ podnošenje prigovora – omogućeno svim krajnjim korisnicima usluga ⇒ prigovor u vezi s pružanjem usluga, na iznos zaduženja, na kakvoću pružene usluge te zbog povrede odredaba pretplatničkog ugovora ⇒ u roku od 30 dana od dana dospijeća računa (prigovor na iznos), u roku od 30 dana od dana pružanja usluge (prigovor na kakvoću) ili u roku od 30 dana od dana saznanja za radnju ili propust operatora (ostalo)
- ❖ operator mora korisniku usluga **izdati potvrdu o izvršenoj administrativnoj i tehničkoj provjeri** svih dijelova mreže i sustava
- ❖ ako korisnik ne podmiri nesporni dio računa ili prosječni iznos zaduženja u razdoblju od najviše 3 mjeseca prije podnošenja prigovora, operator ima pravo privremeno isključiti pretplatničku terminalnu opremu

VII. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga

- ❖ krajnji korisnik usluga, koji je podnio prigovor zbog povreda odredaba pretplatničkog ugovora, ili prigovor na neopravданu obustavu pružanja usluge, u slučaju pozitivnog rješenja tog prigovora **ima pravo raskinuti pretplatnički ugovor bez naknade te pravo na povrat svih neopravdano naplaćenih novčanih iznosa**
- ❖ **rješavanje sporova između krajnjih korisnika usluga i operatora** ⇒ Agencija po službenoj dužnosti pazi na svoju stvarnu nadležnost tijekom cijelog postupka rješavanja spora ⇒ ako krajnji korisnik usluga u postupku rješavanja spora zbog iste činjenične i pravne osnove podnese tužbu nadležnom sudu, obustaviti će se postupak rješavanja spora pred Agencijom
- ❖ precizira se uloga i svojstvo **Povjerenstva za zaštitu prava korisnika usluga** pri Agenciji

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
- 8. Tržišno natjecanje**
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

VIII. Tržišno natjecanje

- ❖ **postupak analize tržišta** ⇒ rokovi za provođenje postupka usklađeni su s izmjenama Okvirne direktive (primjena odgođena do pristupanja RH Europskoj uniji)
- ❖ precizirani su podaci koji se dostavljaju na zahtjev Agencije
- ❖ **određivanje regulatornih obveza SMP operatora** – Agencija može, u iznimnim okolnostima, odlukom odrediti regulatorne obveze u vezi s pristupom i/ili međupovezivanjem koje ne proizlaze iz regulatornih obveza iz čl. 58.-64. ZEK-a, uz obvezu dostavljanja prijedloga odluke EK te prihvaćanja očitovanja EK
- ❖ **nove regulatorne obveze koje se mogu odrediti SMP operatorima** (izmjene Direktive o pristupu i međupovezivanju):
  - ❖ **funkcionalno razdvajanje vertikalno integriranih operatora**
  - ❖ **dragovoljno razdvajanje vertikalno integriranih operatora**
- ❖ brisane su dosadašnje odredbe o regulatornim obvezama najmanjeg skupa iznajmljenih vodova (čl. 64.) te odabira i predodabira operatora (čl. 65.), zbog izmjena Direktive o univerzalnim uslugama

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. **Adresiranje i numeriranje**
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

IX. Adresiranje i numeriranje

- ❖ **prenosivost broja** ⇒ prijenos broja i uključenje u mreži drugog operatora u najkraćem mogućem roku, a najdulje u roku od jednoga radnog dana nakon ispunjenja svih administrativnih i tehničkih preduvjeta za prijenos broja
- ❖ odredbe o obveznom trajanju pretplatničkog ugovora ne smiju ograničavati ili priječiti pretplatnika da prenese broj u mrežu drugog operatora
- ❖ **jedinstveni europski broj za hitne službe 112** ⇒ operatori moraju postupati s pozivima na broj 112 najmanje na jednak način kao i prema drugim pozivnim brojevima hitnih služba koji su u uporabi u RH
- ❖ **zabranjena je svaka zloupotraža poziva na broj 112** ⇒ propisuje se **prekršajna odgovornost fizičke osobe** u slučaju zlonamjernih ili uznemiravajućih poziva, kao i privremeno/trajno isključenje pretplatničke ili korisničke terminalne opreme u slučaju utvrđene zloupotražbe poziva na broj 112

IX. Adresiranje i numeriranje

- ❖ precizirane i proširene obveze operatora u vezi s omogućivanjem pristupa brojevima na području EU (UIFN, ETNS), kao i službi davanja obavijesti (informacija) u državama članicama EU
- ❖ postupak u slučaju opravdane sumnje na zlouporabu ili prijevaru ⇒ na zahtjev Agencije operatori moraju na pojedinačnoj osnovi onemogućiti pristup brojevima ili uslugama te zadržati pripadajuće prihode od međupovezivanja ili drugih usluga
- ❖ **europski brojevi za usluge s posebnom socijalnom osjetljivosti** ⇒ obvezno omogućivanje uspostave poziva prema brojevima iz raspona koji počinje s “**116**”, uz poseban naglasak na **krajnje korisnike usluga s invaliditetom**
- ❖ uvođenje broja “**116000**” namijenjenog službi nadležnoj za prijavu slučajeva **nestale djece**

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
- 10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom**
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

X. Upravljanje radiofrekvenčnim spektrom

- ❖ **Pravilnik o uvjetima dodjele i uporabe radiofrekvenčnog spektra**
⇒ preciziranje sadržaja Pravilnika
- ❖ mogućnost **ograničenja uporabe radiofrekvenčnog spektra** za pojedine vrste radijskih mreža ili bežičnih pristupnih tehnologija u određenim slučajevima (izmjene Okvirne direktive)
- ❖ **obveza pružanja el.kom. usluga u određenom radiofrekvenčnom pojasu** namijenjenom za te usluge radi ispunjavanja javnog interesa ⇒ Agencija provjerava ograničenja uporabe radiofrekvenčnog spektra u izdanim dozvolama i donosi odgovarajuće odluke (izmjene Okvirne direktive)
- ❖ preciziranje odredaba o zabrani uporabe **uredaja za ometanje radijskih frekvencija** javnih el.kom. mreža
- ❖ podrobnije i preglednije uređivanje načina izdavanja dozvola za uporabu radiofrekvenčnog spektra ⇒ na temelju podnesenog zahtjeva, javnog poziva, javnog natječaja i javne dražbe

X. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom

- ❖ uvođenje mogućnosti **prijenosa ili davanja u najam radiofrekvencijskog spektra** drugoj osobi ⇒ obvezna prethodna suglasnost Agencije
- ❖ preciziranje izmjene uvjeta uporabe i produljenja dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra
- ❖ **posebna ovlaštenja za obavljanje poslova u elektroničkim komunikacijama** ⇒ proširen popis poslova za koje Agencija izdaje posebno ovlaštenje:
  - ❖ tehnički pregledi i radijska mjerena
  - ❖ mjerena i ispitivanja radi utvrđivanja uzroka smetnja
  - ❖ izračun i merenje vrijednosti EM polja
  - ❖ sravnjivanje računa za el.kom. usluge u pomorskom prometu
  - ❖ mjerena i ispitivanja EKI i el.kom. mreže
  - ❖ tehnički pregledi građevina u odnosu na EKI i el.kom. mreže
  - ❖ izvođenje radova u elektroničkim komunikacijama

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. **Digitalni radio i televizija**
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

XI. Digitalni radio i televizija

- ❖ dopunjene obveze operatora javnih komunikacijskih mreža ⇒ u suradnji s proizvođačima opreme moraju osigurati **krajnjim korisnicima usluga s invaliditetom** pružanje međusobno povezanih usluga digitalne televizije
- ❖ obvezni prijenos (*must-carry*) ⇒ uključuje i **dopunske usluge**, a osobito usluge pristupačnosti koje omogućuju odgovarajući pristup **krajnjim korisnicima usluga s invaliditetom**

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
- 12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija**
13. Inspeksijski nadzor
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

XII. Zaštita podataka i sigurnost električkih komunikacija

- ❖ **sigurnost i cjelovitost električkih komunikacijskih mreža i usluga**
⇒ mjere koje operatori moraju poduzimati radi zaštite sigurnosti usluga, sprječavanja i umanjivanja utjecaja **sigurnosnih incidenata** na korisnike usluga i međupovezane el.kom. mreže ⇒ nadzor nad poduzetim mjerama u ovlasti HAKOM-a i AZOP-a
- ❖ obveze operatora u slučaju povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti od značajnog utjecaja na rad njihovih mreža ili obavljanje njihovih usluga
- ❖ **tajnost električkih i radijskih komunikacija** ⇒ HAKOM po potrebi izvješćuje javnost, ENISA-u i druge nacionalne NRA u EU
- ❖ način i rokovi provedbe navedenih obveza operatora propisuju se **pravilnikom** koji donosi Vijeće HAKOM-a
- ❖ postupak i obveze operatora u slučaju **povrede osobnih podataka** u el. komunikacijama ⇒ obavijest HAKOM-u i AZOP-u, po potrebi i korisniku usluga, uz obvezu vođenja popisa povreda osobnih podataka
- ❖ preciziranje odredaba o postupanju sa **zlonamjernim ili uz nemiravajućim pozivima, SMS i MMS porukama** ⇒ odredbe proširene na **krajnje korisnike usluga** (a ne samo na pretplatnike)

XII. Zaštita podataka i sigurnost električkih komunikacija

- ❖ **neželjene električke komunikacije** ⇒ zabrana slanja električke pošte u svrhu izravne promidžbe i prodaje, uključujući i SMS i MMS poruke, kojima se pogrešno prikazuje ili prikriva identitet pošiljatelja, i koje su protivne posebnim propisima o električkoj trgovini
- ❖ zabrana slanja električke pošte ili poruka bez ispravne adrese e-pošte na koju primatelj može poslati zahtjev za sprječavanje daljnje komunikacije te zabrana slanja električke pošte ili poruka koje potiču primatelje da posjete internetske stranice protivne posebnim propisima o električkoj trgovini
- ❖ **provedba zaštite podataka i sigurnosti električkih komunikacija**
⇒ ovlasti HAKOM-a i AZOP-a
- ❖ **tajni nadzor električkih komunikacijskih mreža i usluga** ⇒ precizirane obveze operatora u vođenju popisa krajnjih korisnika njihovih usluga i dostave popisa nadležnim tijelima, na temelju njihova zahtjeva
- ❖ popis krajnjih korisnika usluga mora sadržavati **sve potrebne podatke koji omogućuju jednoznačnu identifikaciju svakoga krajnjeg korisnika usluga**

XII. Zaštita podataka i sigurnost električkih komunikacija

- ❖ u slučaju sažimanja ili kodiranja (enkripcije) električkoga komunikacijskog prometa operatori moraju dostaviti nadležnim tijelima **prometne podatke u izvornom obliku**
- ❖ na zahtjev nadležnih tijela operatori moraju onemogućiti korisnicima usluga uporabu programa za kodiranje (enkripciju) sadržaja komunikacije
- ❖ **obveza zadržavanja podataka** ⇒ operatori moraju ustrojiti postupke u svrhu ispunjavanja obveze zadržavanja podataka te u primjerenom roku dostaviti Agenciji, na njezin zahtjev, podatke o ustrojenim postupcima, broju zaprimljenih zahtjeva, pravnom temelju za podnošenje zahtjeva i vrsti dostavljenih podataka na temelju zaprimljenih zahtjeva (izmjene Direktive o privatnosti i električkim komunikacijama)

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
- 13. Inspeksijski nadzor**
14. Kaznene odredbe
15. Prijelazne i završne odredbe

XIII. Inspekcijski nadzor

- ❖ Nadležnost za poslove inspekcijskog nadzora ⇒ prenosi se s Ministarstva mera, prometa i infrastrukture na **Agenciju**, a dosadašnji inspektorji elektroničkih komunikacija nastavljaju s radom kao **ovlašteni radnici Agencije**
- ❖ brišu se odredbe o stručnom nadzoru, a dosadašnji **poslovi stručnog nadzora integriraju se u inspekcijski nadzor** u okviru Agencije
- ❖ dosadašnji nadzornici elektroničkih komunikacija u skladu s prijelaznim odredbama Zakona postaju inspektorji elektroničkih komunikacija
- ❖ uvodi se mogućnost **žalbe protiv rješenja inspektora**, koja nema odgodni učinak ⇒ posljedica usklađivanja sa Zakonom o općem upravnom postupku
- ❖ o žalbama protiv rješenja inspektora rješava Vijeće Agencije

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
- 14. Kaznene odredbe**
15. Prijelazne i završne odredbe

XIV. Kaznene odredbe

- ❖ kaznene odredbe ZEK-a (članci 118., 119., 120. i 121.) usklađuju se s predloženim izmjenama odredaba Zakona
- ❖ u odredbi o novčanoj kazni za osobito teške povrede ZEK-a (čl. 118.) predlaže se **brisanje donje granice (1%)** vrijednosti ukupnoga godišnjeg bruto prihoda od obavljanja djelatnosti el.kom. mreža i usluga

Glave Zakona

---

1. Opće odredbe
2. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3. Postupak donošenja odluka i drugih akata
4. Elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema
5. Elektroničke komunikacijske mreže i usluge
6. Univerzalne usluge
7. Zaštita prava krajnjih korisnika usluga
8. Tržišno natjecanje
9. Adresiranje i numeriranje
10. Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
11. Digitalni radio i televizija
12. Zaštita podataka i sigurnost elektroničkih komunikacija
13. Inspekcijski nadzor
14. Kaznene odredbe
- 15. Prijelazne i završne odredbe**

XV. Prijelazne i završne odredbe

- ❖ rok za usklađenje s odredbama ZID ZEK-a za postojeće operatore ⇒ **90 dana** od dana stupanja na snagu ZID ZEK-a
- ❖ korisnici usluga nemaju pravo na raskid pretplatničkih ugovora bez podmirivanja ugovornih obveza u slučaju izmjene općih uvjeta poslovanja operatora radi usklađenja s odredbama ZID ZEK-a
- ❖ analiza mjerodavnih tržišta ⇒ u roku od **2 godine** od dana pristupanja RH Europskoj uniji
- ❖ do dana pristupanja RH Europskoj uniji Agencija će uskladiti uvjete dodjele i uporabe radiofrekvencijskog spektra u dozvolama izdanim prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ZID ZEK-a, te prema potrebi izdati nove dozvole u skladu sa ZID ZEK-om
- ❖ Agencija će obaviti provjeru obvezе prijenosa iz čl. 93. ZID ZEK-a do dana pristupanja RH Europskoj uniji

XV. Prijelazne i završne odredbe

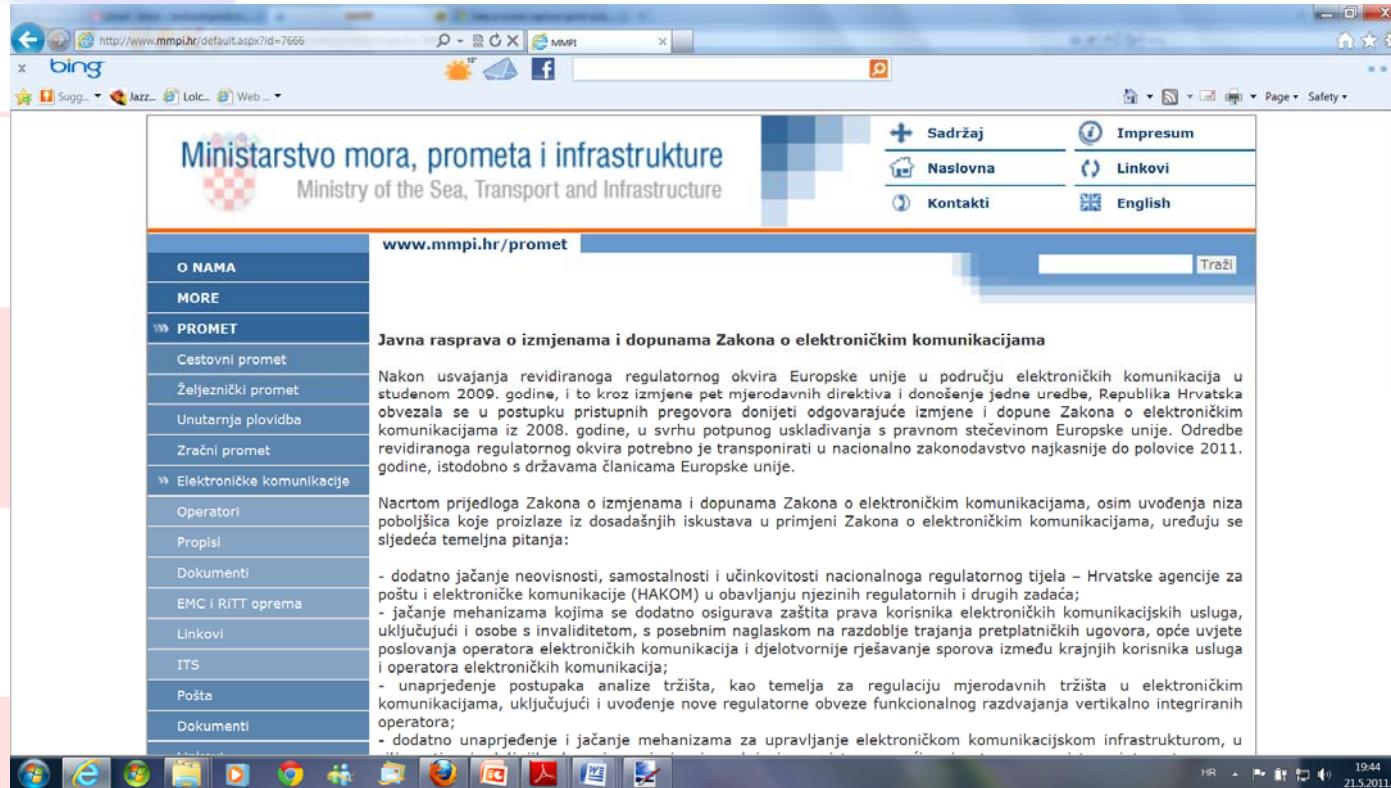

- ❖ prijelazne odredbe o načinu i rokovima prelaska inspekcije iz MMPI-a u Agenciju
- ❖ započeti postupci u okviru inspekcijskog i stručnog nadzora do dana stupanja na snagu ZID ZEK-a dovršit će se prema odredbama ZEK-a (NN 73/08.)
- ❖ Vijeće Agencije će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ZID ZEK-a uskladiti Statut sa ZID ZEK-om, a u roku od 30 dana od stupanja na snagu Statuta, i druge opće akte Agencije sa ZID ZEK-om i Statutom
- ❖ rok za donošenje podzakonskih propisa na temelju ZID ZEK-a ⇒ **godinu dana** od dana stupanja na snagu ZID ZEK-a
- ❖ stavljanje izvan snage određenih podzakonskih propisa (pravilnika) donesenih na temelju ranijih zakona o telekomunikacijama
- ❖ odgoda primjene određenih odredaba ZEK-a do dana pristupanja RH Europskoj uniji

Javna rasprava o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama

– provedena u trajanju od 30 dana –
(20. travnja do 20. svibnja 2011.)

The screenshot shows a computer monitor displaying the official website of the Ministry of the Sea, Transport and Infrastructure (MMPI). The page is titled "Javna rasprava o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama". The main content discusses the revision of the Electronic Communications Act by the European Union's regulatory framework. A sidebar on the left lists various transport modes: Cestovni promet, Željeznički promet, Unutarnja plovidba, Zračni promet, Elektroničke komunikacije, Operatori, Propisi, Dokumenti, EMC i RITT oprema, Linkovi, ITS, Pošta, and Dokumenti. The bottom of the screen shows the Windows taskbar with various application icons.

Javna rasprava o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama

---

*– provedena u trajanju od 30 dana –
(20. travnja do 20. svibnja 2011.)*

**U javnoj raspravi zaprimljeni su prijedlozi i primjedbe
od ukupno 23 pravne i fizičke osobe**

Zahvaljujemo na vašoj
pozornosti

www.mmpi.hr

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Ministry of the Sea, Transport and Infrastructure

